

**ESLÖVS
KOMMUN**

VÄLFÄRDSBOKSLUT 2018

Uppföljning av program för socialt hållbar
utveckling med de prioriterade områdena
sysselsättning, offentliga miljöer och psykisk hälsa.

Antaget av kommunfullmäktige 2019-06-17

SAMMANFATTNING

Syftet med välfärdsbokslutet är att följa upp de prioriterade områdena *sysselsättning*, *offentliga miljöer* och *psykisk hälsa* utifrån programmet för socialt hållbar utveckling. För varje område beskrivs tre önskade effekter. Effekterna för varje prioriterat område besvaras genom att utvecklingen visas statistiskt och beskrivningar om hur verksamheterna arbetat med de prioriterade områdena presenteras för att kunna dra lärdomar av det i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Gällande området sysselsättning har ingen ökning skett vad gäller gymnasieelever som fullföljt sin examen inom fyra år. Den könsupplade statistiken visar en annan bild där kvinnorna i Eslöv Skåne följer trenden med en positiv utveckling och närmar sig rikssnittet medan männen tydligt minskar och inte följer den generella trenden. Gällande vuxenutbildningen har andel som avslutar sin utbildning på gymnasienivå minskat medan däremot andelen som avslutar sin utbildning på grundläggande nivå har ökat.

Eslöv har en högre andel 17–24-åringar som varken studerar eller arbetar jämfört med riket och andra skånska kommuner, andelen som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning har ökat i Eslöv, andelen som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera efter 90 dagar har ökat i Eslöv samt att etableringen på arbetsmarknaden för funktionsnedsatta inte kan besvaras då det inte finns statistik att tillgå.

Den önskade effekten att främja *sysselsättning* i samverkan med lokala aktörer såsom myndigheter, företag och föreningsliv är för bred för att kunna besvaras.

Inom området *offentliga miljöer* kan endast det sista önskade effekten besvaras som är att öka den upplevda tryggheten i de offentliga rummen och det har inte uppnåtts trots insatser från olika samhällsaktörer.

Det sista prioriterade området *psykisk hälsa* har effekter som är breda och övergripande och det finns ingen lokal statistik varav de inte kan besvaras.

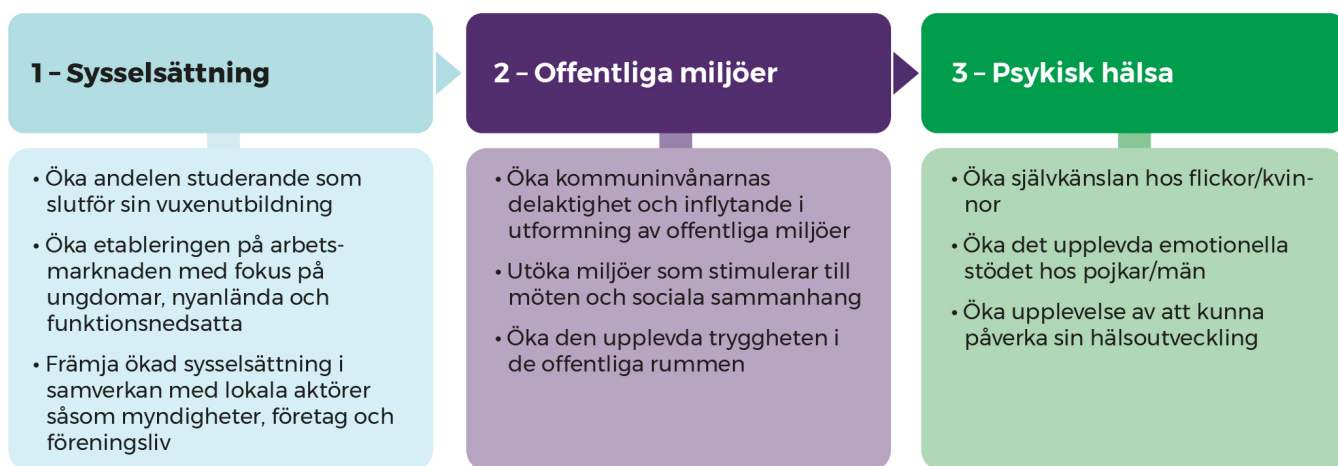
Sammanfattning	2
Eslövs systematiska folkhälsoarbete	4
Välfärdsprojekt	5
Kapprumsbibliotek 2018	5
Mötesplats Rönneberga	7
Tillvägagångssätt	8
Sysselsättning	10
Öka andel studerande som slutför sin gymnasie- eller vuxen utbildning	10
Lokala goda exempel	13
Öka etableringen på arbetsmarknaden med fokus på ungdomar, nyanlända och funktionsnedsatta	14
Lokala goda exempel	17
Främja sysselsättning i samverkan med lokala aktörer såsom myndigheter, företag och föreningsliv	20
Lokala goda exempel	20
Gruppuppföljning Sysselsättning	21
Offentliga miljöer	22
Öka kommuninvånarnas delaktighet och inflytande i utformning av offentliga miljöer	22
Lokala goda exempel	23
Utöka miljöer som stimulerar till möten och sociala sammanhang	25
Lokala goda exempel	25
Öka den upplevda tryggheten i de offentliga rummen	28
Lokala goda exempel	29
Gruppuppföljning Offentliga miljöer	30
Psykisk hälsa	32
Lokala goda exempel	33
Gruppuppföljning Psykisk hälsa	36
Avslutning	37
Referenslista	39
Bilaga 1, Program för socialt hållbar utveckling 2015-2019, antaget av kommunfullmäktige 2015-10-26 § 131	

ESLÖVS SYSTEMATISKA FOLKHÄLSOARBETE

Det systematiska folkhälsoarbetet i Eslövs kommun utgår ifrån:

- En folkhälsorapport som är en kartläggning av befolkningens hälsa. Utifrån kartläggningen identifieras områden som ska prioriteras för det socialt hållbara arbetet. Folkhälsorapporten görs en gång per mandatperiod.
- Ett program för socialt hållbar utveckling där det ingår tre önskade effekter på varje prioriterat område. Programmet gäller under en mandatperiod (se bilaga 1).
- Valfärdsbokslut som är en uppföljning av programmet för socialt hållbar utveckling och dess önskade effekter på varje prioriterat område. Valfärdsbokslutet genomförs vartannat år och är den sista delen i processen av Eslövs kommuns systematiska folkhälsoarbete

Sedan 2012 har Eslövs kommun tagit fram valfärdsbokslut varav detta är det femte som gäller tidsperioden 2017–2018. Valfärdsbokslutet beskriver och analyserar i korthet förändringar och trender utifrån de prioriterade områdena i det lokala Programmet för socialt hållbar utveckling. De prioriterade områdena under denna mandatperiod är *sysselsättning*, *offentliga miljöer* och *psykisk hälsa*. Inom varje område beskrivs tre önskade effekter (se nästa sida). Programmets prioriteringar ligger i linje med de övergripande målen i kommunens politiska handlingsprogram 2014–2018.

Syftet med Program för socialt hållbar utveckling är att utveckla kommunens arbete för socialt hållbar utveckling genom att vara ett stöd vid prioritering och samordning av folkhälsoarbetet. Programmet är ett komplement och stöd till förvaltningarnas ordinarie arbete där tyngdpunkten i folkhälsoarbetet ligger. Arbetet handlar om att stärka skydds- och friskfaktorer samtidigt som riskfaktorer motverkas.

Program för socialt hållbar utveckling har också använts för att prioritera och fördela medel från den sociala investeringsbudgeten som inrättades 2013. Syftet var att vara behjälpligt med kostnader i ett inledande stadie för verksamhetsutveckling, öka förvaltningsövergripande samverkan samt ta tillvara på goda idéer i förvaltningarna.

VÄLFÄRDSPROJEKT

De välfärdsprojekt som under tidsperioden 2017–2018 beviljats medel ur den sociala investeringsfonden är följande:

Kapprumsbibliotek 2018

Kapprumsbibliotek är till för att främja högläsning för barnen i hemmet genom att det ska vara enkelt att från förskolan låna bilderböcker med hem. Syftet är att främja småbarns språkutveckling genom högläsning. Kapprumsbiblioteket bestod från början av 40 böcker per avdelning som byttes ut mot nya efter tre månader. Bokantalet utökades till 80 böcker per avdelning. Det har förutom böcker funnits möjligt att låna hem språkpåsar med bilderböcker på de språk som var aktuella på respektive avdelning. I förskolornas kapprum har det skapats plats för böckerna och informationsmaterial från biblioteket för att kontakta mellan förälder och bibliotek det vill säga byten av böcker och språkpåsar ska fungera så smidigt som möjligt.

Leveransmål var att starta upp kapprumsbibliotek på 10 förskoleavdelningar vilket har uppnåtts till och med utökats till 12 avdelningar. Följande avdelningar deltog: sex på Bergabo, två på Karlavagnen, två på Munkebo, och två på Paletten.

Effektmål har mätts genom ett pricksystem där varje prick representerar en bok som lånats hem och lästs högt för barnen. Prickstatistiken visar att 1095 böcker lånats ut och lästs när böcker har bytts fyra gånger på Karlavagnen, Munkebo och Paletten och två gånger på Bergabo.

En annan metod som använts är enkäter både till föräldrarna när projektet startade på Munkebo och Karlavagnen och i slutskedet till föräldrar och personal på samtliga förskolor. Resultatet visar att ca 70 % (låg svarfrekvens) har lånat hem böcker från kapprumsbiblioteket och drygt hälften av föräldrarna som besvarat enkäten menar att de läser mer för sina barn än tidigare. Bibliotekspersonalen har fått positiva reaktioner från både personal och föräldrar på kapprumsbiblioteket. Det har också framgått att det fungerat olika på avdelningarna speciellt när det gäller språkpåsarna.

Personalen har också använt kapprumsböckerna vid högläsning för barnen och för att barnen önskade att de läste från kapprumsbiblioteket.

Svårigheter:

Enkätfrekvensen var låg vilket berodde på att en del föräldrar inte ville svara på frågor vid hämtning vilket tros bero på tidsbrist. Enkäten var också översatt till de vanligaste språken på förskolorna och ändå var det endast svenska svar som kom in. Att delge information om enkäten på ett öppet hus gav bra svarsfrekvens och att beakta om information på ett föräldramöte skulle kunna öka svarsfrekvensen ytterligare.

Informationen via email till förskolpersonalen har inte fungerat trots den positiva responsen vid till exempel byte av böckerna.

Framgångsfaktorer

Personalens positiva inställning till projektet och att fler förskolor hört av sig och vill delta. Kapprumsbiblioteken har uppmärksamats i media genom tidningsreportage, lokalradion och via film internt till kommunpolitikerna i Eslövs kommun.

Kapprumsbiblioteken har beviljats ekonomiska medel från statens kulturråd under 2019. Inför 2020 behöver finansieringen av kapprumsbiblioteken ingå i den befintliga verksamheten.

Mötesplats Rönneberga

Mötesplats Rönneberga pågick från 1 april 2017 till och med 1 februari 2018. Projektet var planerat att pågå under hela 2018 men avslutades i förtid. Projektet var en samverkansinsats mellan olika förvaltningar och instanser: Arbete och Försörjning, Kultur och Fritid, Vård och Omsorg, Barn och Utbildning, Polis, Räddningstjänst, Eslövs Bostads AB och frivillig organisationer. Tre områden var i fokus: föräldraförmåga, trygghet och kommunens närvaro i bostadsområdet.

Projektet var inriktat på Rönnebergaområdet dels för att begränsa och därför att förskolorna och skolor i området tagit initiativ till ökad samverkan. Rönneberga valdes också i och med att området ansågs ha problematik som motiverar behov av nya insatser.

Mötesplats Rönneberga har lett till att föräldracaféer införts på förskolor och skolor i området, konceptet Huskurage implementerats i flerstadshusen på området och fältsekreterare har fått utbildning i samtycke och maskulinitetsnormer för årskurs 9 på Norrevångsskolan. Projektet avslutades i förtid på grund av resursbrist i de samverkande parternas verksamheter samt stora svårigheter att engagera boende på Rönneberga som frivilliga, vilket innebar att leveransmålen för projektet inte kunde uppnås.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

I Programmet för socialt hållbar utveckling finns det prioriterade områden med tre önskade effekter som är breda och svåra att mäta varav resultatet på varje område presenteras både med statistik på olika nivåer där det finns att tillgå, goda exempel från verksamheterna både internt och externt samt resultat från gruppuppföljningar. I det sista prioriterade området psykisk hälsa finns ingen lokal statistik varav de goda exemplen från verksamheterna och resultatet från gruppuppföljningen är det som presenteras.

Inom varje prioriterat område har det genomförts gruppuppföljningar där både berörda förvaltningar och externa aktörer deltog. Syftet var att ta del av erfarenheter och lärdomar för att få en bra helhetsbild som komplement till statistiken samt att deltagarna skulle mötas och diskutera det prioriterade området utifrån olika perspektiv. Grupperna var medvetet små och deltagarna noga utvalda för att skapa en större dynamik i diskussionerna. Inför varje uppföljningsmöte fick varje deltagare till uppgift att sammanställa ett gott exempel från sin verksamhet med koppling till de önskade effekterna inom varje område. De goda exemplen var utgångspunkten för diskussionerna på mötet där fokus var vad deltagarna har lärt sig av det som tidigare gjorts samt hur de kunde nå ledning och målgruppen i större utsträckning. De goda exemplen finns presenterat under varje prioriterat område.

Inom det prioriterade området sysselsättning deltog Arbetsmarknadsenheten på Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur och fritidsförvaltningen, Kommunledningskontoret (Näringsliv, integration), Vård och Omsorgsförvaltningen, Finsam MittSkåne och FöretagsMix. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan var också inbjudna men hade förhinder på grund av omorganisationer.

Gällande området offentliga miljöer deltog Kultur- och fritidsförvaltningen (Gasverket, biblioteket), Serviceförvaltningen, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Kommunledningskontoret (plan, integration och medborgardialog), Barn- och utbildningsförvaltningen, Polis och Eslövs Stadskärneförening. Räddningstjänst Syd, mötesplatserna Medborgarhuset och Karidal var också inbjudna men hade förhinder.

På det sista uppföljningstillfället med fokus på psykisk hälsa deltog Kultur- och fritidsförvaltning (Gasverket), Finsam MittSkåne, Barn- och utbildning (Elevhälsan), Vård och Omsorg, Kommunledningskontoret, Eslövs Tjejjour och Ungdomsmottagningen i Eslöv. Vårdcentralen Tåbylund var inbjuden och de var positiva att delta nästa gång när de har kommit ännu längre i sitt arbete med att förebygga och hantera den psykiska hälsan bland patienter.

Inbjudan Sysselsättning i Eslövs kommun

Inbjudan Offentliga miljöer i Eslövs kommun

Inbjudan Psykisk hälsa i Eslövs kommun

SYSSELSÄTTNING

Det finns starka samband mellan arbete, arbetslöshet och hälsa. Det finns studier som visar att arbetslöshet ökar risken för hjärt- och kärlsjukdomar, psykisk ohälsa, ohälsosamma levnadsvanor och dödlighet. Människor som arbetar har i större utsträckning bättre hälsa än de som är arbetslösa. Ett arbete kan vara hälsofrämjande då det ger en struktur på tillvaron och bidrar till personlig utveckling (Kommissionen för jämlik hälsa, 2016).

Hälsa och utbildningsnivå har ett starkt samband. För att uppnå en god och jämlik hälsa är det centralt att utveckla människors kompetenser och kunskaper genom lärande och utbildning (Kommissionen för jämlik hälsa, 2017). Utbildning är viktigt därför att det ger möjlighet till bättre jobb o högre lön, stärker psykologiska och sociala resurser samt ger reell möjlighet att påverka sin situation vilket i sin tur minskar fysiska och psykosociala risker. Utbildning påverkar individers möjligheter till etablering på arbetsmarknaden genom formella kvalifikationer och blir en bestämningsfaktor för inkomst och yrkesklass. Personer med högre utbildningsnivå har en god hälsa i större utsträckning än de med lägre utbildningsnivå (Kommissionen för jämlik hälsa, 2016)

En låg utbildningsnivå är starkt kopplat till en låg social position i samhället vilket leder till ökad risk för ohälsa och hälsomässigt ogynnsamma livsvillkor (Kommissionen för jämlik hälsa, 2017:).

Sysselsättning är det första prioriterade området i Programmet för socialt hållbar utveckling. I Eslöv har det genomförts många goda insatser för sysselsättning och hälsa. Nedan följer den lokala delen med statistiska resultat för att besvara de önskade effekterna på området sysselsättning samt goda exempel från verksamheterna.

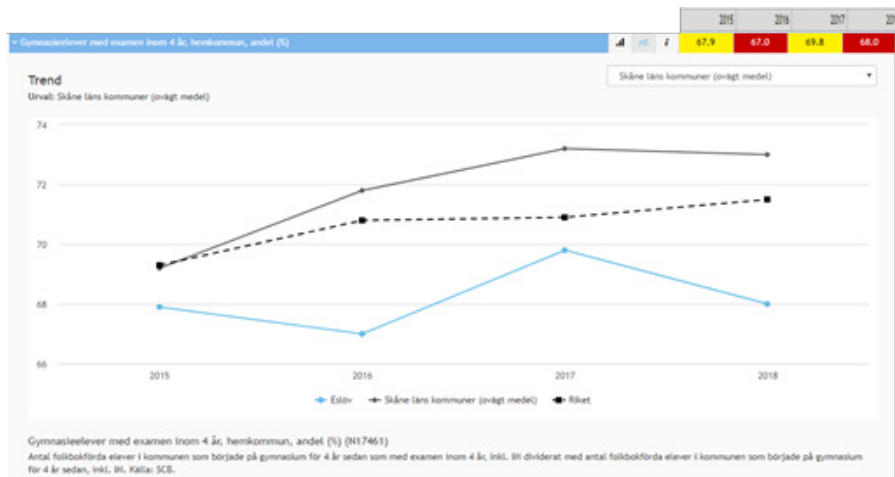
ÖKA ANDEL STUDERANDE SOM SLUTFÖR SIN GYMNASIE- ELLER VUXEN UTBILDNING

En särskilt utsatt situation på arbetsmarknaden har unga som saknar fullständig gymnasieutbildning. Flera studier visar att den psykiska hälsan bland unga försämras bland den andelen unga som ej kommer in på arbetsmarknaden. Detta kan i sin tur leda till att möjligheterna till en god hälsa under resten av livet minskar (Folkhälsomyndigheten.se)

Låga inkomster har en koppling med olika sociala förhållanden som gör individen mer sårbar och utsatt för hälsorisker. Personer med låga inkomster lever inte lika länge som de med höga inkomster (Kommissionen för jämlik hälsa, 2016).

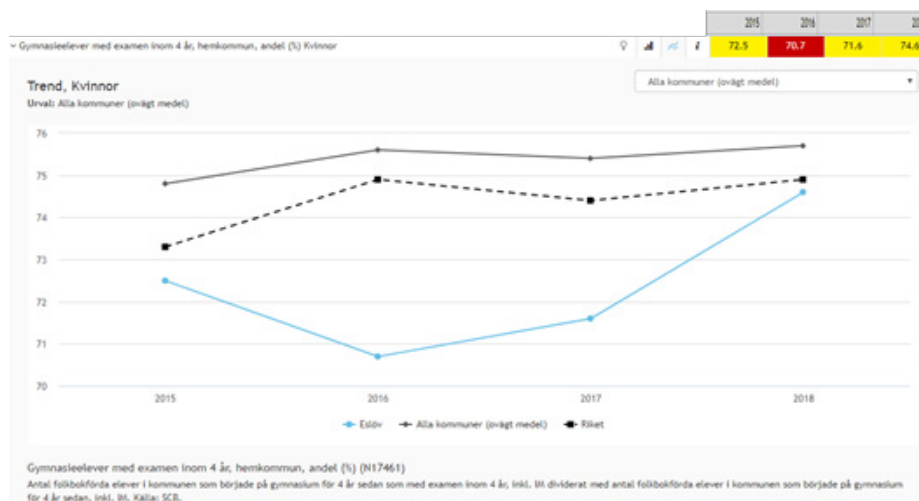
En hälsofrämjande åtgärd som förebygger skolmisslyckanden på längre sikt är att tidigt upptäcka skolsvårigheter hos elever och ge dem ett verksamt stöd (Kommissionen för jämlik hälsa, 2017)

Tabell 1. Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun Eslöv

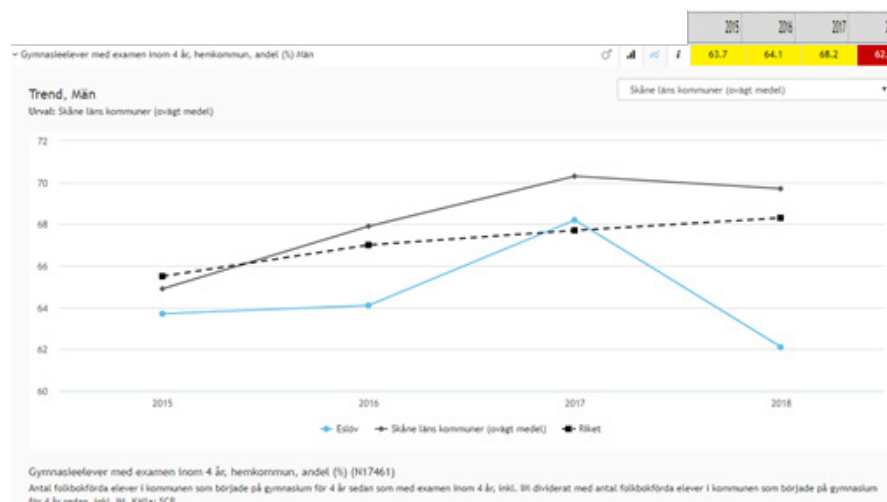
Tabell 1 visar att andel gymnasieelever med examen inom fyra år generellt ligger lågt jämfört med rikssnittet och Skåne och att antalet är detsamma som 2015 det vill säga ingen ökning har skett. Detta gäller alla gymnasieelever som är folkbokförda i kommunen oavsett var de går i gymnasiet.

Tabell 2 Gymnasieelever med examen inom 4, år hemkommun, kvinnor

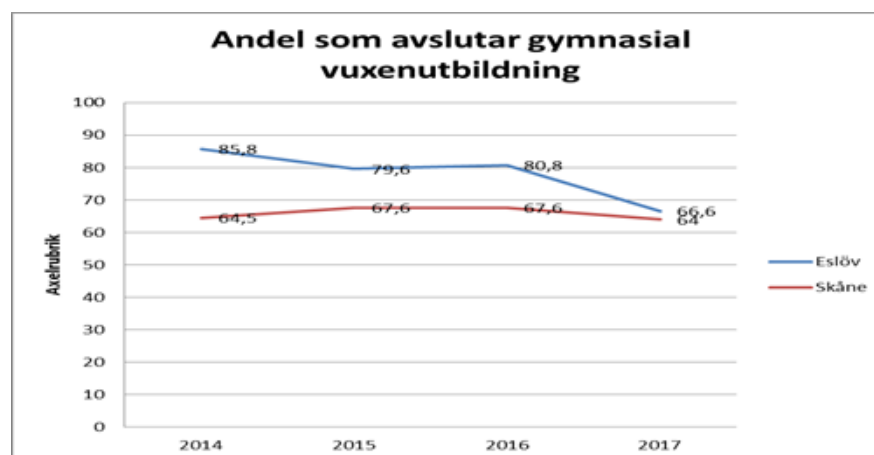
Tabell 2 visar att antalet kvinnor som slutför sin examen inom fyra år har ökat och närmar sig rikssnittet. Många av kvinnorna i Eslöv går högskoleföreberedande utbildningar och därför också tar sin examen i högre utsträckning.

Tabell 3 Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, män

Tabell 3 visar däremot att antalet män som tar gymnasieexamen inom fyra år har minskat och ligger under rikssnittet vilket kan bero på den stora invandringen med unga pojkar som skedde under 2015-2016. En annan förklaring skulle kunna vara ett stort antal män som påbörjade introduktionsprogrammet och många som var obehöriga och därför inte tog någon examen.

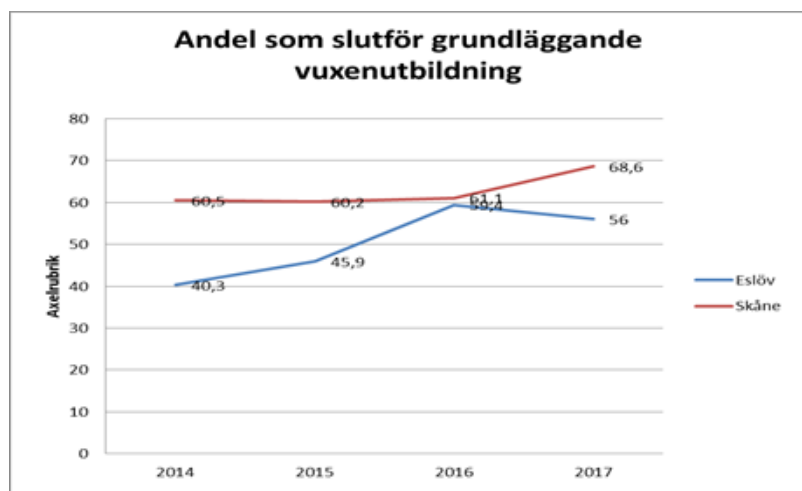
Tabell 4 Andel som avslutar gymnasial vuxenutbildning i Eslöv och Skåne

I jämförelse med Skåne har Eslöv tidigare haft en större andel som avslutar sin gymnasiala vuxenutbildning men den andelen har minskat och är nu nära andelen i Skåne. Tabellen visar att andel som avslutar sin gymnasiala vuxenutbildning har minskat.

Tabell 5 Andel som avslutar grundläggande vuxenutbildning i Eslöv och Skåne

Eslöv har sedan flera år tillbaka haft en lägre andel som slutför sin grundläggande vuxenutbildning jämfört med Skåne. Tabellen visar att andelen har ökat för att ligga på samma nivå som Skåne och sedan minska igen men i Eslöv har andelen som slutför sin vuxenutbildning ökat.

Sammanfattningsvis kan sägas att ingen ökning har skett vad gäller gymnasieelever som fullföljt sin examen inom fyra år. Däremot ökar antalet kvinnor som slutför sin examen jämfört med männen där andelen som fullföljt sin gymnasieutbildning inom fyra år minskat. Gällande vuxenutbildningen har andel som avslutar sin utbildning på gymnasienivå minskat och andelen som avslutar sin utbildning på grundläggande nivå har ökat.

LOKALA GODA EXEMPEL

Arbetsmarknadsenheten Eslövs kommun

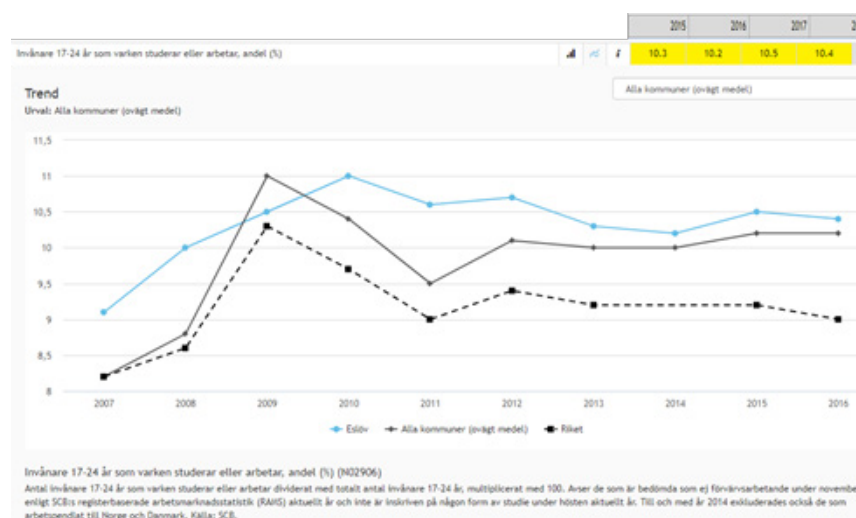
Arbetsmarknadsenheten stödjer personer till arbete och självförsörjning. En arbetsmarknadssekreterare genomför både vägledning med en coachande och motiverande utgångspunkt där bland annat förutsättningar, resurser och mål diskuteras samt en fördjupad kartläggning av kompetenser och vilka redskap som behövs för att nå personens mål. Utifrån kartläggningen genomförs en plan med mål och delmål. Arbetsmarknadssekreteraren kan till exempel bistå med kunskap om arbetsmarknaden, skriva CV och personligt brev, tolka platsannonser och besöka arbetsgivare som är intressanta i planeringen med mera.

ÖKA ETABLERINGEN PÅ ARBETSMARKNADEN MED FOKUS PÅ UNGDOMAR, NYANLÄNDA OCH FUNKTIONSNEDSATTA

Arbetsförmedlingen har definierat fyra grupper som är mer utsatta på arbetsmarknaden och det är de som saknar gymnasieutbildning, de som är födda utanför Europa, de som har ett funktionshinder som innebär nedsatt arbetsförmåga och äldre i åldersgruppen 55-64 år (Kommissionen för jämlik hälsa, 2016).

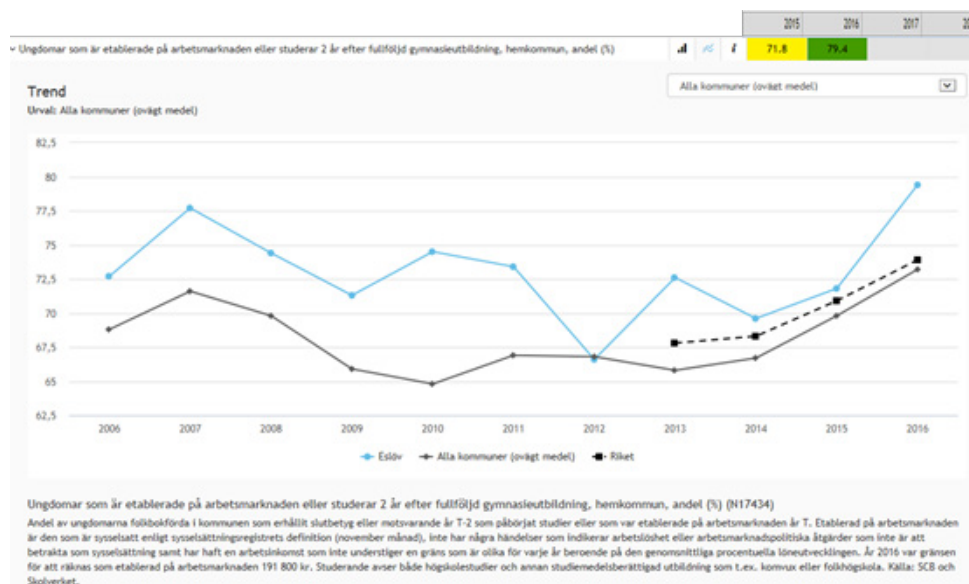
Ungdomar

Tabell 6 Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar (andel %)

Tabellen visar att Eslöv har en högre andel invånare mellan 17-24 år som varken studerar eller arbetar jämfört med övriga kommuner i Skåne och riket.

Tabell 7 Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)

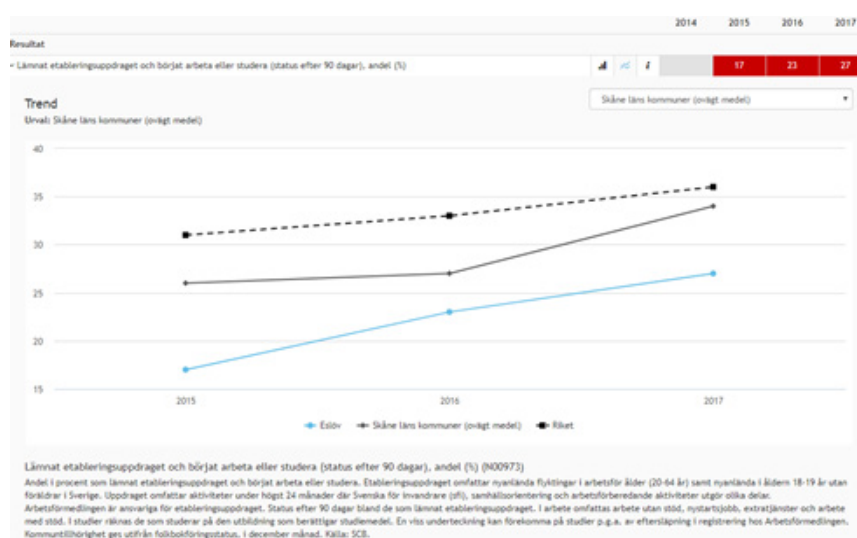
Eslöv har i jämförelse med både riket och alla kommuner en högre andel som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning och den positiva utvecklingen fortsätter i Eslöv.

Graferna kan anses motsägelsefulla men det skulle kunna vara så att de gymnasieelever som får arbete eller studerar flyttar från kommunen vilket gör att dem som stannar kvar i kommunen i högre utsträckning varken studerar eller arbetar.

Nyanlända

En viktig förutsättning för en framgångsrik etablering är hälsa. Många asylsökande och nyanlända lider av psykisk ohälsa enligt Socialstyrelsen, uppskattningsvis 20-30 procent mår psykisk dåligt. Posttraumatiskt stressyndrom är högre bland asylsökande jämfört med övriga befolkningen och bland barn, speciellt ensamkommande barn, är psykisk ohälsa vanligt (regeringen.se)

Tabell 8 Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar, andel (%)).

Tabellen beskriver andel som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera efter 90 dagar har ökat i Eslöv men är lägre än både Skånes övriga kommuner och riket.

Funktionsnedsättning

Runt 15 procent av befolkningen i åldern 16-64 år uppger att de har någon funktionsnedsättning vilket motsvarar omkring 900 000 personer. Det är ungefär lika många män som kvinnor som har en funktionsnedsättning. Med funktionsnedsättning menas här nedsatt syn eller hörsel, tal- eller röstproblem, rörelsenedsättning, allergi eller någon form av psykisk funktionsnedsättning. Det kan också handla om att ha diabetes, hjärt-/lungproblem, mag-/tarmsjukdom, psoriasis, epilepsi, dyslexi eller något liknande (SCB, 2017).

Enligt den nationella folkhälsoenkäten rapporterar personer med funktionsnedsättning i alla åldrar sämre livsvillkor än övrig befolkning. De förvärvsarbetar i mindre utsträckning och är oroliga för att förlora jobbet i högre utsträckning än övrig befolkning. Män med funktionshinder arbetar i högre utsträckning än kvinnor med funktionsnedsättning. Att sakna kontantmarginal och ha ekonomisk kris är vanligare bland dem med funktionsnedsättning och vanligare bland kvinnor jämfört med män. Jämfört med övrig befolkning är det fler personer med funktionsnedsättning som skattar sin hälsa som dålig. Det är en lägre andel kvinnor som skattar sin hälsa som bra jämfört med män med funktionsnedsättning (Folkhalsomyndigheten, 2016).

Det finns ingen statistik som ger en rättvis bild över om etableringen på arbetsmarknaden för funktionsnedsatta har ökat så den förblir obesvarad.

Sammanfattningsvis har Eslöv en högre andel 17- 24-åringar som varken arbetar eller studerar, andelen som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning ökat i Eslöv, andelen som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera efter 90 dagar har ökat i Eslöv samt att etableringen på arbetsmarknaden för funktionsnedsatta inte kan besvaras.

LOKALA GODA EXEMPEL

Att driva caféverksamhet på Våfflan i Trollsjöområdet i Eslöv

Målet är att ge kvinnor inom etableringen en meningsfull sysselsättning, kompetensutveckling och föreberedelse inför arbetslivet genom att driva caféverksamhet i Trollsjöområdet tillsammans med handledare. Café Våfflan hade öppet från 30 april till 16 september. Verksamheten bestod av en projektledare som driver caféet tillsammans med caféansvariga, personer inom etableringsuppdraget anställs eller får praktikplats samt en "pool" med svensktalande som tar ansvar för kassan och ger personerna inom etableringsuppdraget de bästa förutsättningarna och stöd. Dessa blandande anställningsformer gav en positiv effekt genom att allas olikheter och erfarenheter togs tillvara. Det skedde genom att till exempel språkutveckling för deltagarna i etableringen, ledarskapsutveckling för ungdomarna som tog stort ansvar för verksamheten samt att deltagarna i lugn takt kunde lära sig yrket. En viktig del i den meningsfulla sysselsättningen för personerna som deltog är kontaktytan mellan personal och kund. I denna interaktion sker ett socialt möte, språkutveckling och träning i ett serviceyrke. En annan fördel är att trollsjöområdet blivit ett besöksmål för deltagarna också på fritiden vilket är viktigt för att känna tillhörighet och en känsla av att vara en del av en allmän mötesplats. Verksamheten sker i samarbete mellan Arbetsförmedlingen och tidigare förvaltningen Arbete och försörjning.

Verksamheten slussen i den dagliga verksamheten

Två arbetskonsulter arbetar i daglig verksamhet och en del av verksamheten är slussen. Målgruppen är de personer som har ett LSS beslut. Detta ansöks via handläggarna till daglig verksamhet och vissa brukare har önskemål om att få komma direkt till slussen och andra kan få erbjudande om slussen. Det är ofta vad står i beslutet som avgör vart personen vill vara. I slussen görs tillsammans med brukaren en kartläggning över önskemål och individens förutsättningar. Utifrån kartläggningen söks en individuell plats ute i samhället som till exempel kan vara ett företag, förening, kommunal verksamhet. Det sker täta kontakter mellan arbetskonsulterna, brukarna och arbetsplatsen. Samverkan sker med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen när till exempel en gemensam kartläggning ska genomföras. Detta utförs när brukare är redo och arbetar 20 h/vecka. Arbetsförmedlingen tar över kontakten mellan brukare och arbetsplats. Förhoppningsvis leder detta till en lönebidragsanställning.

Överenskommelse med Arbetsförmedlingen för unga och nyanländas etablering på arbetsmarknaden

Målet med överenskommelsen är att fler nyanlända och unga ska komma i arbete eller studier genom en förbättrad samverkan mellan myndigheterna. Överenskommelsen togs fram genom stöd och vägledning från Delegationen för unga och nyanlända i arbetslivet (DUA). Sedan överenskommelsen beslutades har fem olika jobbspår

pågått inom yrkena vårdbiträde, personlig assistent, barnskötare, barn och fritid samt yrkesbestämda med inriktning café. Deltagarna har främst varit målgruppen nyanlända men vissa jobbspår har varit öppna för andra målgrupper. Uppföljning och planering av jobbspåren har skett i samverkan med Arbetsförmedlingen, Eslövs folkhögskola samt kommunens tillväxtavdelning, arbetsmarknadsnät och vuxenutbildning. I överenskommelsen finns en beskrivning av hur myndigheterna specifikt ska arbeta med målgruppen unga nyanlända som behöver fullfölja en gymnasieutbildning. Arbetet ska inledas med en kartläggning av individens behov och sedan fortsätta med planerade aktiviteter i workshop-form och studiebesök. Allt inom ramen för det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Tillväxtavdelningen vid Kommunledningskontoret har det samordnande ansvaret för den fördjupade överenskommelsen med Arbetsförmedlingen och regelbunden uppföljning till Delegationen för unga och nyanlända i arbetslivet (DUA).

FöretagsMix

En lokal idéburen organisation som verkar arbetsintegrerande och insatserna ska främja integration och mångfald. Den drivs ideellt av en styrelse vars medlemmar och har olika funktioner i föreningen. Det centrala i FöretagsMix är att medverka till att personer som behöver kunskaper, stöd och vägledning kan påbörja och återgå till arbete som anställd eller egenföretagare. Utlandsfödda elever studerar svenska med omvärldsorienterande inslag samtidigt som de förbereder sig för att söka praktik eller arbete. De som väntar på uppehållstillstånd och inskrivning på etableringen eller väntar på en plats till SFI kan förbereda sig genom att läsa svenska på FöretagsMix.

FöretagsMIX står på fyra ben:

- Verksamhet som bygger på avtal med Eslövs kommun, före detta Arbete och försörjning och Arbetsförmedlingen
- Avtal med Länsstyrelsen om Tidiga insatser för Asylsökande (TIA)
- Näringsverksamhet/företagande i MIXAT (Seconhand butik) och MAXAT – återvunnet och nytt med hemservice såsom städ, sömnad i syverkstad, försäljning med fyra undervisningsplatser i en butik samt möjlighet till egenanställning
- Mötesplatsen ”Öppen Dörr- Möt världen i Eslöv”

Under 2017-2018 har totalt 197 personer varit inskrivna varav ca 15 % kommit in i arbetslivet. Organisationen som har funnits sedan 2011 samverkar med många olika samhällsaktörer.

Finsam MittSkåne

Finsam MittSkåne stödjer och utvecklar tvärsektoriella insatser genom rehabiliteringsområdet som vänder sig till medborgare i arbetsför ålder, 16-64 år. Finsam MittSkåne är ett samordningsförbund

som består av parterna Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Skåne samt kommunerna Eslöv, Höör och Hörby.

Oden/Freja

Ungdomsinsatser som riktar sig till unga män och kvinnor i långvarigt utanförskap. Insatserna erbjuder individcentrerat stöd och aktiviteter som leder till arbete eller studier. Aktiviteterna är socialt stöd, motiverande samtal, praktik/arbete/studier, uppsökande verksamhet/hembesök. En aktivitet som utvecklats inom insatsen är Sturegatan i samarbete med Eslövs folkhögskola.

Rådrum

Stöd till medborgare som behöver hitta rätt i myndighetsdjungeln. Rådgivare på Rådrum är blandade, etablerade svenskar och oetablerade svenskar för att skapa de bästa förutsättningarna till rätt stöd och råd för medborgarnas behov. Rådrum ger både besökare och rådgivare kompetens och kunskap om det svenska samhället, kontaktnät, ett socialt sammanhang och en öppen plattform att hitta rätt möjligheter t ex arbete eller studier.

IT-guide

Unga ensamkommande eller nyanlända gymnasieungdomar med bra skolresultat och driv ger, framförallt äldre medborgare, stöd i digitalteknik och hur internet ska användas för att förenkla vardagen och det sociala livet. IT-guide bidrar till det första jobbet (referenser), utveckla språket (snabb och bred språkutveckling) och bygga kontaktnät (starkt socialt driv och många kontaktytor).

Samtliga ovannämnda insatser ger deltagarna:

- Egenmakt (lär sig mer om omvärlden)
- Självkänsla (utforska sina drömmar och mål)
- Kontaktnät (lära känna varandra och våga ta kontakter)
- Framtidsstro (våga planera och se sig själva som en del av en möjlig framtid).

BOSS

BOSS är en intern förvaltningsövergripande organisation inom Eslövs kommun för utveckling av integration och samverkan till stöd för målgruppen nyanlända vuxna och barn. Det övergripande målet är att etableringstiden för nyanlända i Eslövs kommun minskar genom ett samordnat arbete med insatser för utbildning, arbete och fritid. De planerade insatserna ska utgå från målgruppens perspektiv och kunskap om jämställdhet och barns rättigheter. Strategiska samverkansparter för arbetet är Arbetsförmedlingen, Eslövs folkhögskola, Rädda barnen, Malmö universitet och Skåneidrotten.

FRÄMJA SYSSELSÄTTNING I SAMVERKAN MED LOKALA AKTÖRER SÅSOM MYNDIGHETER, FÖRETAG OCH FÖRENINGSLIV

Det finns ingen statistik att tillgå varav en sammanfattning ej kan genomföras.

LOKALA GODA EXEMPEL

Framtidsmötet

Framtidsmötet är ett projekt som möjliggör för samtliga åttondeklassare i Eslövs kommun att få träffa och göra företagsbesök hos det lokala näringslivet. Projektet bygger på en nära samverkan mellan det lokala näringslivet och förvaltningen Barn- och utbildning. Initiativet hjälper till att förstärka ungdomarnas förståelse för de olika karriärmöjligheter som finns i kommunen och förbättrar deras möjlighet till sommarpraktik/arbete. Genom att visa på de möjligheter som finns i näringslivet och i kommunen ska framtidsmötet också syfta till att motivera ungdomarna att fullfölja sina studier. Samtidigt får näringslivet hjälp med ett av sina största problem, kompetensförsörjning, och hur de kan arbeta för att hitta lösningar på problemet.

Extratjänst

Extratjänst är för de som varit arbetslösa en längre tid eller som är nyanländ i Sverige. Extratjänst innebär ett arbete inom offentliga sektorn som hanteras av Arbetsförmedlingen och skapar en möjlighet till att etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetsgivare som anställer en person på extratjänst upprättar en anställning och får bidrag för anställningen. Extratjänst startade 2015 och avslutades 1 januari 2019. Avtal mellan arbetsgivaren och de fackliga organisationerna upprättades. Extratjänsterna skulle vara meningsfulla arbeten där personen som deltar känner att de fyller en funktion i verksamheten. Det positiva med extratjänst har varit ett gott samarbete mellan involverade parter där fokus varit att gemensamt hitta lösningar samt att samarbete som tidigare inte varit naturliga främjats.

GRUPPUPPFÖLJNING SYSSLSÄTTNING

Vid uppföljningstillfället deltog Arbetsmarknadsenheten på Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur och fritidsförvaltningen, Kommunledningskontoret (Näringsliv, integration), Vård och Om-sorgsförvaltningen, Finsam MittSkåne och FöretagsMix. Frågeställ-ningarna som besvarades var vilka lärdomar som gjorts av det genomförda arbetet och hur det kan användas i det fortsatta utveck-lingsarbetet. Resultatet blev följande:

Kunskap på olika nivåer

- Öka kunskapen om sociala och kulturella regler och koder (infor-mella och formella, medvetna/omedvetna)
- Vid kunskapsöverföring till olika grupper skapa en förståelse kring hur till exempel kulturkrockar och jämställdhet påverkar möjligheterna att nå fram.
- Ökad kunskap till olika målgrupper om hur det svenska samhäl-let och dess kultur fungerar för att öka möjligheten till etablering i samhället.
- Ökad kunskap till offentliga förvaltningar och andra samhällsak-törer om den berörda målgruppens förutsättningar behov och eventuella kulturella utgångspunkter för en ökad förståelse som skapar möjlighet att hitta nya sätt att nå målgruppen.
- Ökad kunskap om kulturkrockar till exempel att Sverige befin-ner sig på den individuella nivån (litar på samhället och dess funktioner) med många andra kulturer utgår ifrån det kollektiva nivån (familjen är i fokus och det är dem man litar på)
- Ökad kunskap om målgrupper och dess förutsättningar till poli-tiker för att ge en bra utgångspunkt för att kunna fatta beslut.
- Ökad kunskap om arbetsmarknaden till ungdomar för att det ska skapas en realistisk bild av hur ett förvärvsarbete fungerar för att kunna hantera framtida arbete

Samverkan

- Skapa en gemensam plattform där interna och externa aktörer möts för att få en tydlig helhetsbild utifrån olika perspektiv samt tydliggöra varandras roller i sammanhanget.

Arbetsätt

- Beakta tidsaspekten och långsiktigheten – förändringsarbete tar tid
- Fortsätta beakta förtroendekapitalet (tillit) för att nå fram till målgruppen
- Fortsätta ha tålamod i och med att det tar tid att hitta lösningar och det är av stor vikt att det får göra det för ett bättre resultat
- Våga lyfta och diskutera utmaningarna både internt och externt för att gemensamt hitta nya lösningar

OFFENTLIGA MILJÖER

Stadens utformning är en förutsättning för invånarnas hälsa då den fysiska planeringen kan underlätta det sociala livet och individens levnadsval.

Den fysiska miljön kan:

- Minska segregationen mellan bostadsområden
- Förbättra tillit, trygghet och sociala möjligheter
- Bidra till en medveten lokalisering av skolor i goda miljöer
- Bidra till nya ekonomiska och strategiska strukturer
- Tillvarata människors erfarenheter och kunskap

Hur staden utformas möjliggör olika former av fysisk aktivitet såsom lek, motion, friluftsliv och vardagliga förflyttningar (Engquist, Larsson och Pelin 2012). Att satsa på att förbättra de boendes möjligheter till fysisk aktivitet är fördelaktigt för folkhälsan och samhället i övrigt genom att miljöpåverkan minskar, de sociala kontakterna ökar och medborgarna blir mer engagerade (Faskunger, 2012).

Offentliga miljöer är det andra prioriterade området i Programmet för socialt hållbar utveckling. I Eslöv har det genomförts många goda insatser för öka sambanden mellan offentliga miljöer och hälsa. Nedan följer den lokala delen med goda exempel från verksamheterna för att ge en bild över kommuninvånarnas delaktighet och inflytande i utformning av offentliga miljöer samt Eslövs olika mötesplatser då det inte finns statistik att tillgå för att besvara de önskade effekterna. Däremot kommer den sista önskade effekten som handlar om att öka tryggheten att presenteras både statistiskt och med goda exempel.

ÖKA KOMMUNINVÅNARNAS DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE I UTFORMNING AV OFFENTLIGA MILJÖER

En viktig bestämningsfaktor för hälsan är makten över den egna vardagen och den egna närmiljön. En bred medborgardialog där invånarna är delaktiga i planeringen och utformningen av de fysiska åtgärder som genomförs i området skapar möjlighet till att stärka lokal sammanhållning, ägande och ansvarstagande. Det är också av stor vikt att visa för invånare och omgivning att någonting händer, att det satsas och investeras på platsen och i området vilket skapar en stor demonstrationseffekt (Engquist, Larsson, Pelin, 2012).

Det finns ingen lokal statistik att tillgå varav en sammanfattning ej kan genomföras.

LOKALA GODA EXEMPEL

Hällans lekplats

Hällans lekplats ligger i ett bostadsområde från 60-talet och lekplatsen har länge varit sliten och ombyggnationen har varit efterlängtat av de boende. Vid upphandlingen av entreprenaden för anläggandet av lekplatsen var en del av utvärderingen de boendes synpunkter. De tre inkomna anbudena/förslagen presenterades på lekplatsen på en lördag i maj. De boendes val var en av de faktorer som värderades. En lekplats är en plats i sig själv som stimulerar till möten. Beroende på hur lekplatsen utformas lockas olika grupper. Lekplatsen Hällan är planerad för barn 0-12 år och är delvis tillgänglighetsanpassad. Vid utformningen lades stor vikt vid belysning och planteringar för att säkerställa att lekplatsen känns som en trygg plats. Det var en av de faktorer som utvärderades i upphandlingen av anläggandet. En lärdom var att tydliggöra för inblandade hur stor del av deras synpunkter som skulle ligga grund för beslutet för att undvika besvikelsen både från involverade och från entreprenören om inte det förslag som fått mest röster valdes.

School Mobility Lab

Inför byggandet av Nya Sallerupsskolan väcktes frågan hur barnen tar sig till och från skolan och hur skolans utformning kan gynna dem som vill cykla eller gå. Beviljade medel från Region Skåne tillsammans med konsultbyrån Trivector för att testa en ny modell, School Mobility Lab, om samskapande för att hitta lösningar som gynnar en hållbar utveckling. Idén var att möta föräldrar och barn i ett lab för att gemensamt hitta lösningar på hur fler kan gå eller cykla till skolan. Ett lab definieras av att det utgår ifrån ett geografiskt område (en region, stad, stadsdel, kvarter, gata etc), har experimenterande karaktär som innebär en innovations- och lärande process genom samskapande av kunskap och idéer samt involverar användare i innovations- och lärande processer (medverkan av olika aktörer/intressenter) i samskapande där metoderna anpassas till olika aktörs/intressentgrupper. Projektets upplägg var förberedelser, enkätundersökning, Lab/träff samt åtgärds- och uppföljningsplan. Ca 40 personer medverkade på workshopen varav 21 föräldrar och 12 barn. Idéer och förslag både "mjuka" och "hårda" lösningar fångades upp i en aktivitetslista där respektive förslag hanterades och tilldelades en ansvarig. Workshopen har resulterat i

- En slutrapport med rekommendationer för hur en samskapande process i form av ett lab kan utformas
- Input till pågående arbete med cykelstrategi
- Förtydligat behovet av en utökad trafikutredning för Sallerupsområdet
- Viljeriktning och exempel till projektering av nya Sallerupsskolan
- Eventuellt fortsättningsprojekt men en ny ansökan till Vinnova för att förverkliga några av labbets idéer.

Överenskommelsen

Överenskommelsen är en pågående process mellan Eslövs idéburna sektor och Eslövs kommun. Under våren 2019 är överenskommelsen på remiss. Den är en viljeyttring från alla parter att samverka över organisationsgränser. Den är även en samverkansplattform för alla parter att gemensamt, över tid, hitta nya lösningar till framtida samhällsutmaningar. Målet är att genom samverkan skapa ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. Genom att möjliggöra nya samarbeten och samverkanslösningar nyttjar vi våra gemensamma resurser optimalt och stärker tilliten mellan varandra. Målet är att skapa en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar kommun – idag och i framtiden. Syftet med Överenskommelsen är att stärka förutsättningarna för en långsiktig, hållbar och strukturerad samverkan mellan Eslövs idéburna sektor och Eslövs kommun. Målsättningen är att resultatet ska bidra till ett hållbart samhälle.

Barns röster i översiktsplanen 2035

Under hösten 2017 inleddes samarbetet Barns röster med förskolebarn i Eslöv, Stehag och Billige inom ramen för översiktsplanens dialog arbete. Eslövs kommun översiktsplan 2035 handlar om Eslövs framtid. Barn är i hög grad berörda av arbetet och en målgrupp som har svårare att göra sig hörda än många andra grupper/individer i samhället. Därför upprättades ett särskilt projekt för att ge barn en röst i översiktsplanarbetet och öka delaktigheten i samhället. Kommunens övergripande mål med dialogarbetet var att bli Skånes bästa kommun att bo och verka i som barn. Effekterna som projektet skulle ge var att fördjupa och förbättra dialogarbetet i kommunen, stärka invånarnas delaktighet i de olika planprocesserna samt att tjänstepersoner på tillväxtavdelningen ska öka sin kunskap om hur barn ser på sitt samhälle och sin framtid. Leveransmålet var att få ett material som kunde användas i planeringen, att ge barnen något synligt som bekräftelse på att kommunen har lyssnat, att om det blir ett framgångsrikt arbetssätt översätta det till en metod som kan användas i framtida dialoger med mindre barn samt att få en berättelse om hur Eslövs kommun arbetar tillsammans med barn.

Lärdomar under barns röster var att barn kan mycket om sin närmiljö, barn som är stolta över sin förskola, sin närmiljö och sitt arbete, barn bryr sig om sin närmiljö och barn är nyfikna och vill lära mer.

UTÖKA MILJÖER SOM STIMULERAR TILL MÖTEN OCH SOCIALA SAMMANHANG

Utformningen av staden kan underlätta möten mellan olika socialt skilda grupper. Öppna avgiftsfria mötesplatser bidrar till fler sociala kontakter vilket är en av hälsans bestämmandefaktorer. Det är särskilt viktigt i områden där invånarna har sämre hälsa och begränsade resurser. Ett annat viktigt bidrag till invånarnas välmående är fritidsgårdar, idrottsplatser, vårdcentraler och annan offentlig service (Engquist, Larsson, Pelin, 2012).

Det finns ingen lokal statistik att tillgå varav en sammanfattning ej kan genomföras.

LOKALA GODA EXEMPEL

Senior Sport School

Mötesplats Karidal är en hälsofrämjande mötesplats där kommunens invånare har möjlighet att mötas för att umgås samt delta i eller leda olika aktiviteter och engagemang. En av aktiviteterna som mötesplatsen bedriver i samverkan med Kultur & Fritid, Skåneidrotten och Region Skåne är Senior Sport School. Senior Sport School är en 12 – veckors kurs för målgruppen 60+ med syftet att skapa förutsättningar för ett hälsosamt åldrande genom att inspirera till hälsosamma levnadsvanor samt främja den sociala gemenskapen. Det har bedrivits en till två kurser per år med ca 20 personer i varje grupp. Deltagarna har träffats på Mötesplats Karidal en gång per vecka för teori och diskussion kring hälsa tillsammans med mötesplatsens hälso pedagog. Innehållet på träffarna har varit diskussion kring hälsobegreppet, motivation, fysisk aktivitet, matvanor, stress, avslappning och sömn. Deltagarna har också deltagit i matlagning, utbildning i skadeförebyggande träning, Senior Power samt genomgått HLR-utbildning med hjärtstartare. Det ingår även en fysisk aktivitet i veckan som genomförts både utomhus och på aktuella föreningars lokaler. Efter kursens slut har deltagarna fortsatt träffas på mötesplatsens lokaler och på andra arenor i staden. Många har påbörjat någon aktivitet på egen hand eller tillsammans med någon från Senior Sport School. Samverkan mellan förvaltningarna Vård & Omsorg och Kultur & Fritid, Skåneidrotten, föreningarna har fungerat väl vilket lett till samarbeten i andra sammanhang.

Kreativiteket

Kreativiteket invigdes 2016 och har två huvudsakliga syften: integration och folkbildning. Det är ett makerspace på Eslövs stads bibliotek som både är en skaparverkstad och en social verkstad. Där arrangeras olika aktiviteterna såsom slöjdklubb, teknik-fika varvat med visningar av verktyg, symaskiner, 3D-skrivare med mera. Gemensamt skapande utgör en plattform för att ta kontakt med en okänd människa och kunskapsdelningen knyts till integrationsmålet.

Kreativitekets makerspace ska fungera som en social mötesplats där besökare kan utbyta kunskaper, information och på samma gång inspireras och inspirera andra. Kreativitetet vänder sig till alla målgrupper och i stort sett all verksamhet är kostnadsfri förutom enstaka undantag där besökare får betala för materialet de använt. Ett makerspace kan vara ingång till en mer användarstyrd verksamhet som i förlängningen kan integrera människor som har en bristande koppling till samhället. Skapande verksamhet möjliggör möten över etniska, köns- och åldersgränser. Folkbildningen handlar om folkbibliotekets särställning gällande den informella bildningen då det är kostnadsfritt och öppet för alla.

Unga för ungar

En projektsatsning för barn och ungdomar med positiva effekter. Syftet var att skapa en mötesplats som möjliggör möten över sociala begränsningar. Det handlar om att ge barn och unga stimulans och personlig utveckling, stimulera flickor och pojkars deltagande, skapa kontaktytor mellan barn med olika bakgrund och främja integration. Projektets utgångspunkt var att alla barn ska behandlas lika gällande tillgångar och deltagande varav ingen behovsprövning gjordes av de barn som deltog i aktiviteterna. Sommarlovsaktiviteter för barn och unga på tre olika bostadsområden i Eslöv. Ca 15 feriearbetare har tillsammans med två projektledare planerat och genomfört aktiviteter för barn mellan 6-15 år (alla åldrar har varit välkomna). 2017 och 2018 deltog två språkpraktikanter från Arbetsförmedlingen. Exempel på aktiviteter var basket, skattjakt, stafetter, kubb, pyssel, slöjd, dans, brännboll, tårnbakar-tävlingar, konstnärsdagar, disco mm. 1200 barn som under de tre veckor som Unga för Ungar varit i deras område får både gratis aktiviteter, träffa nya kompisar, träffa trygga feriearbetare och vuxna. Projektet har skett i en bred samverkan med olika samhällsaktörer och särskilt betonades Räddningstjänsten och Polisens medverkan där barnen fick en mer positiv bild av deras arbete. Även fältarnas medverkan tydliggörs i och med att det har skänkt trygghet samt ökat chanserna till att i ett tidigt stadie upptäcka behov av insatser från socialtjänsten. I satsningen har också samarbetet med Ebo och Brinova (lokaluthyrning) varit avgörande för att skapa de bästa förutsättningarna.

Eslövs medborgarhus

Medborgarhuset är en mötesplats som står på fyra ben:

- Lokaluthyrning under 2018 var det 447 uthyrningar varav 52 var kulturarrangemang (organisationer som Kommunförbundet, Länsstyrelsen, Region Skåne, föreningar, kommunala förvaltningar och till olika privata aktörer)
- Månadens konst som innebär att konstutövare, mest lokala och icke professionella inbjuds till att visa sina alster under en månad på Medborgarhuset. Det finns ett stort intresse och behov då det är uppbokat till och med juli 2020.
- Arkitektoniska värden som innebär att Medborgarhuset är

sedan 2001 byggnadsminnesförklarat vilket gör det till landets yngsta byggnadsminne. 2002-2003 återställdes huset till originalskick 1957 och stort intresse finns och därför genomförs guidade turer. Det har också utförts tv/radioprogram och en bok om byggnaden.

- Spontana möten – dagligen kommer det besökare till Medborgarhusets foajé för samtal och socialt umgänge.

Lekplats/aktivitetsplats Berga

Under 2016 fanns det möjlighet för kommuner att ansöka ekonomiska medel till socioekonomiskt utsatta bostadsområden där åtgärder skulle kunna stimulera och främja social tillvaro. En medborgardialog genomfördes med de boende kring förslaget som tagits fram. Lekplatsen/aktivitetsplatsen invigdes sommar 2018 och vänder sig till alla. Det finns bord för schackspel mm.

Eslövs Stads kärneförening

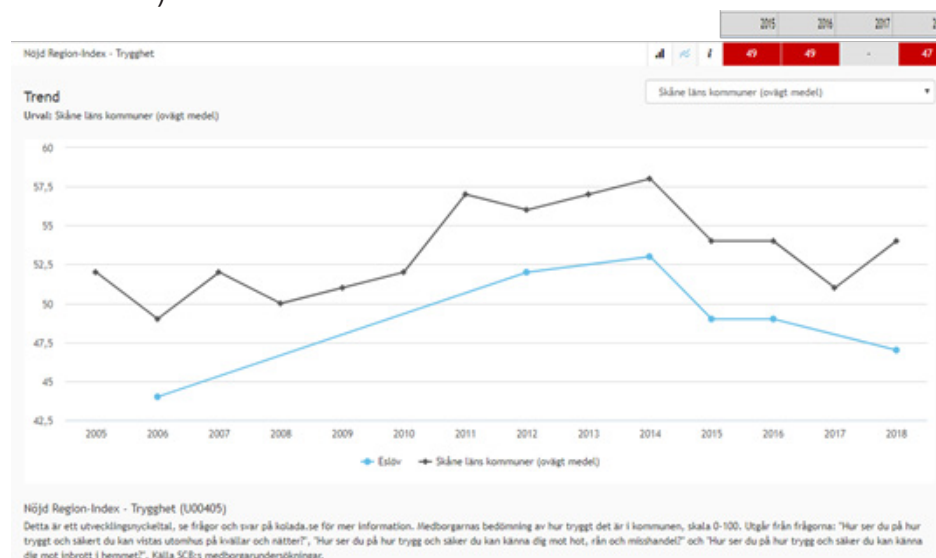
Eslövs Stads kärneförening är en samverkansorganisation som består av fastighetsägare, Eslövs kommun och butiksägare. Föreningen arbetar aktivt med att driva utvecklingen av Eslövs centrum genom att skapa ett brett utbud av handel, service, aktiviteter och kulturregler i alla åldrar. Verkar också för att stadens aktörer ska finna och hjälpa varandra med glädje, engagemang och omtanke. Visionen är att Eslöv ska vara en aktiv och attraktiv stad. Uppdraget består i att både vara en samverkanspart och en inspiratör genom omvärldsbevakning och genom att skapa synergier i form av god samverkan mellan fastighetsägare, Eslövs kommun och butiksägare. Eslövs Stads kärneförening arbetar med fokusgrupper kopplade till organisationens övergripande mål som har tydliga samband med Eslövs kommuns centrumutvecklingsplan. Föreningen utgår ifrån fyra delar:

- Aktiviteter- en plats att mötas på och som skapar förutsättningar för upplevelser (levande torg, evenemang, upplevelser, årshjul, samarbete).
- Stark handel- ett bemötande som överträffar förväntningarna (öppettider, samarbete7upplevelser, kundbemötande, varuexponering, digitalisering).
- Tryggt & snyggt- att det ska vara enkelt, rent och vackert att vistas i Eslöv (Entré till Eslöv, skyltning, belysning, renhållning, trafik och parkering).
- Utbud etablering- attraktivt butiksutbud (stråkstrategi, etablering, pop up, utsmyckning, tomma lokaler).

ÖKA DEN UPPLEVDA TRYGGHETEN I DE OFFENTLI- GA RUMMEN

Trygghet är subjektivt och beror på människors tidigare erfarenheter, "rykten" om platsen, dess fysiska utformning och kontakten med omgivande miljöer. Trygghet i bostadsområdet viktigt för vilja o lust att vistas utomhus ökar möjlighet till sociala kontakter och fysisk aktivitet. Faktorer för att öka tryggheten är belysning, underhåll i området, skalskydd såsom lås, buskage ses över, grannsamverkan, trygghetsvandringar mm. Det som främjar tillit och trygghet är att allmänna platser som gator och torg är befolkade vid olika tider på dygnet (Engquist, Larsson, Pelin, 2012).

Tabell 10 Nöjd-Region-index- Trygghet (Eslöv och Skånes övriga kommuner).

Tabellen 10 beskriver att det skett en försämring mellan 2016-2018 gällande medborgarnas bedömning om hur tryggt det är kommunen och att Eslöv ligger lågt i jämförelse med andra skånska kommuner.

Tabell 11 Nöjd Region Index- Trygghet (kvinnor och män).

			2015	2016	2017	2018
Nöjd Region-index - Trygghet	Eslöv	Kvinnor	46	47	-	45
		Män	51	51	-	48
		Totalt	49	49	-	47

Tabellen visar att kvinnor i Eslövs kommun känner sig mer otrygga än männen.

Sammanfattningsvis kan sägas att det har skett en försämring mellan 2016-2018 gällande Eslövs trygghet samt att kvinnorna i högre utsträckning än männen känner sig otrygga.

LOKALA GODA EXEMPEL

Riskzonsamtal

Under vinter 2017 samlades ungdomar i olika konstellationer i centrala Eslöv och de störde ordningen genom att bråka med näringsidkare, idka skadegörelse mm. Ungdomarna var i åldern 12-16 år men också äldre kriminella ungdomar deltog. Med anledning av ovan information bestämde polis och fältare att i ett tidigt skede identifiera de mest framträdande ungdomarna. När ungdomen identifierats åkte polis och fältare utan förvarning hem till ungdomens föräldrar för samtal kring ungdomens förehavanden och umgänge. Det fanns en oro för hur tillvägagångssättet skulle bemötas men vid samtliga möten visade föräldrarna stor uppskattning av den information som återgetts. Det var många föräldrar som uppgav att de saknade verktyg för att hjälpa ungdomen bort från centrum och kriminalitet. I dessa fall kunde föräldrarna lotsas till rätt instans inom socialtjänsten. Uppföljning av resultatet har inte genomförts men däremot vittnar både fältare och polis att enbart någon enstaka ungdom setts ute på stan i sin gamla konstellation.

Örat mot marken

Den lokala gruppen "Örat mot marken" som varje vecka diskuterar veckans händelser och kommande händelser för att utifrån det sätta in aktiva åtgärder direkt. Deltagare i gruppen är räddningstjänst, polis, Nokas, Sekuritas, Ebo, Brinova, Merab och samtliga förvaltningar i kommunen.

Trygghetsvandringar

Eslövs kommun ska vara en trygg och attraktiv boendekommun. Som ett led i arbetet för att uppnå detta genomför Eslövs kommun trygghetsvandringar i olika delar av kommunen tillsammans med medborgare, föreningsliv, näringsliv, polis, Räddningstjänst mfl. Syftet med vandringarna är i huvudsak att tillsammans göra iakttagelser och förbättra platser som känns otrygga.

GRUPPUPPFÖLJNING OFFENTLIGA MILJÖER

Vid uppföljningstillfället deltog Kultur- och fritidsförvaltningen (Gasverket, biblioteket), Serviceförvaltningen, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Kommunledningskontoret (plan, integration och medborgardialog), Barn- och utbildningsförvaltningen, Polis och Eslövs Stadskärneförening. Frågeställningarna som besvarades var vilka lärdomar som gjorts av det get genomförda arbetet och hur det kan användas i det fortsatta utvecklingsarbetet. Resultatet blev följande:

Öka kommuninvånarnas delaktighet och inflytande i utformning av offentliga miljöer

- Möta medborgarna på deras "arena" för att nå alla i området
- Tydlighet till medborgarna om syftet, hur och i vilken omfattning deras synpunkter kommer beaktas vid slutresultatet för att undvika besvikelser
- Vid medborgardialog vara tydlig med kommunens långa beslutsprocesser och hur resultatet ska kommuniceras ut till de som deltagit och hur processen sedan går vidare eller avslutas
- Viktigt att medborgare som deltagit i en dialog med kommunen får ta del av resultatet
- Våga söka externa pengar för att prova nya saker
- Våga prova nya sätt att föra medborgardialoger
- Vara medveten om en liten grupps makt i en medborgardialog och förhålla sig till det i analysarbetet
- Klargöra rollerna i medborgardialogen
- Utveckla det interna och externa samarbetet

Utveckla miljöer som stimulerar till möten och sociala sammanhang

- Utveckla miljöer som stimulerar till möten och det får ta lång tid
- Svårt att nå ut till olika målgrupper och skapa nya mötesplatser varav ett alternativ är att stärka och använda de eldsjälar som finns i området och vill göra något för sitt område
- Projekt skapar förväntningar på en fortsättning – ta hand om resultatet och använda det som kommit fram för att skapa förtroende bland medborgarna samt fundera på om dialogen kan fortgå i den fortsatta utvecklingen?
- Skapa mötesplatser på områdena för att nå ut bredare.

Öka den upplevda tryggheten i de offentliga rummen

- Aktiviteter på offentliga platser skapar trygghet, attraktivitet och mötesplatser för alla
- Människor på de offentliga platserna skapar trygghet
- Kring centrumutvecklingen se det i ett större sammanhang tillsammans med olika myndigheter som till exempel hur öppettider kan påverka tryggheten, mm
- Klargöra roller både internt och externt för att kunna hjälpa varandra med olika åtgärder som leder till att skapa trygghet
- I samverkan direkt ta till åtgärder såsom skapa mer dialog med berörda målgrupper såsom föräldrar till barn som är på stan
- När åtgärder utförts reflektera och utvärdera för att kunna förbättra (använda forskningsresultat och lärdomar)
- Våga omprioritera för att hitta nya lösningar
- Skapa trygghet genom att föra aktiviteter i områdena som riktar sig till alla (att lära känna varandra i området)
- Använd befintliga mål och styrdokument
- Den negativa mediabilden och sociala medier påverkar Eslövs varumärke och att alla samhällsaktörer har ett ansvar att lyfta det som fungerar bra i Eslöv
- Viktigt för unga att ha positiva förebilder – vuxna som finns, säger ifrån och stöttar

PSYKISK HÄLSA

Vår nutids största folkhälsoproblem är den psykiska ohälsan. Psykisk ohälsa är ett sammanfattande begrepp som inkluderar både mindre allvarliga psykiska problem och mer allvarliga symtom som uppfyller kriterierna för en psykiatrisk diagnos (Socialstyrelsen 2017). Den psykiska ohälsan med besvär som oro, ångest och sömnproblem ökar och är på en kraftigt hög nivå särskilt bland unga kvinnor. Personer med psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning riskerar sämre hälsa och ökad dödlighet jämfört med övriga befolkningen. De riskerar också sämre levnadsförhållanden genom till exempel ekonomisk utsatthet och svag arbetsmarknadsanknytning. Psykiska problem är den största sjukskrivningsorsaken bland personer i arbetsför ålder (Kommissionen för jämlik hälsa, 2016).

Psykisk ohälsa medför stora konsekvenser för samhället både för den enskilde och för dess närstående men också ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Kostnaderna för psykisk ohälsa direkt och indirekt under 2015 stod för nästan 5 procent av Sveriges nationalprodukt (BNP). Psykisk ohälsa hos barn i åldern 10-17 år har ökat med över 100 procent på tio år. För unga vuxna, 18-24 år, är ökningen närmare 70 procent. Orsaker till den ökade psykiska ohälsan bland unga är okänd men orsaker till ökningen skulle kunna gå att finna i miljöer där de flesta ungdomar vistas, exempelvis under skolperioden eller vid inträdet på arbetsmarknaden och till vuxenlivet (Socialstyrelsen, se).

Psykisk hälsa är det sista prioriterade området i programmet för socialt hållbar utveckling. I Eslöv genomförs många goda insatser för den psykiska hälsan. I tidigare välfärdsbokslut användes den regionala folkhälsorapporten barn och unga i Skåne 2016 men den genomförs inte längre varav det inte finns lokal statistik att tillgå under det prioriterade området psykisk hälsa med de önskade effekterna:

- öka självkänslan hos flickor/kvinnor
- öka det upplevda emotionella stödet hos pojkar/män
- öka upplevelse av att kunna påverka sin hälsa

Det innebär att i det prioriterade området Psykisk hälsa kan det inte besvaras om de önskade effekterna uppnåtts utan de goda exemplen inom området samt resultatet från gruppuppföljningen är det som presenteras.

LOKALA GODA EXEMPEL

Gasverkets Tjejgrupp

Tjejgruppen som träffas en gång i veckan på mötesplatsen Gasverket riktar sig till alla unga tjejer i Eslövs kommun. Målet är att stärka tjejernas självkänsla och självförtroende. Tjejerna tillsammans med ledarna diskuterar och gör övningar kring ämnen som de själva väljer såsom vänskap, mobbning, familjen, kärlek, sex, jämställdhet och framtidsdrömmar. Det finns också möjlighet att testa olika aktiviteter utanför lokalen som utmanar, uppmuntrar till att prova, tänka eller känna nytt. Tjejgruppen innebär en möjlighet att utveckla sig själv, träffa andra spännande personer, bli mer medveten om sina åsikter och sina känslor och få en samhörighet med de övriga i gruppen.

Ungdomsmottagningen

Ungdomsmottagningen arbetar generellt med indikatorerna med studiebesök som alla elever gör hos oss i årskurs 8. Under dessa studiebesök som är på ungdomsmottagningen deltar endast eleverna utan lärare och mottagningen presenteras av personal på ungdomsmottagningen. På studiebesöket berättar personalen om vilka professioner som arbetar här, barnmorskor, sjuksköterskor, kuratorer och läkare och vilken typ av hjälp som kan erbjudas i sin fysiska och psykiska hälsa av dessa professioner. Ungdomsmottagningen berättar om den unika tystnadsplikt som går över föräldrabalken och att allt är gratis. Fokus på studiebesöket är även att normalisera puberteten både den fysiska utvecklingen men också dess påverkan på vårt mående.

Finsam MittSkåne

Levnadsvanemottagningen

Riktar sig till män och kvinnor som ofta söker vård inom primärvården för diffusa symtom. Deltagarna blir erbjudna ett obegränsat antal samtal efter Motiverande samtals metoden för att utröna var och vad som framkallar behovet av att söka vård. Dessa djupa samtal skapar insikt hos deltagarna som kan leda till att de tar tag i de problem som skapar psykisk ohälsa och lidande.

Levnadsvanemottagningen bidrar till att:

- Hälsokunskap – möjlighet att förstå sin egen problematik
- Stöd och råd – verktyg till förändring
- Självinsikt – kapacitet att göra det som behövs
- Egenmakt – styra sitt eget tillfrisknande

ReDo

Vardagsrevidering för personer, majoriteten av deltagarna är kvinnor, sjukskrivna på grund av psykisk ohälsa. Gruppaktivitet där deltagarna får stöd från professionen med metoder och tankesätt samt stöd av varandra för att hitta balans i sitt liv för att möjliggöra en hållbar återgång till arbete.

ReDo bidrar till:

- Återgång till arbete/sysselsättning – extra stöd och mer specialiserade verktyg för självkännedom – förståelse för sin egenkapacitet
- Hälsokunskap – ökad förståelse för hur psykisk ohälsa och sjuk-skrivning påverkar det egna tillfrisknandet

Kom igång

Fysisk aktivitet i form av gruppträning efter egen kapacitet i en trygg social miljö med individuellt stöd. Aktiviteten riktar sig till personer som är sjukskrivna på grund av psykisk ohälsa utan träningsvana men med kapaciteten att delta i pulshöjande aktiviteter.

Kom igång bidrar till att:

- Struktur – dagliga rutiner för att inte blir inaktiv i sin sjukskrivning
- Social kontext- förhindrar social isolering under en längre sjuk-skrivning
- Kontaktnät – stärka grupptillhörigheten och möjliggöra positiva relationer
- Självkänsla- upplevelsen av en stegvis uppbyggnad av kroppen och psyket stärker

Tjejjouren

Tjejjouren har många stödsökande i alla åldrar med psykisk ohälsa. Målgruppen är alla som definierar sig som tjejer. Många av deras stödsökande använder av chatten för att få kontakt. Tjejjouren arbetar med att lyssna och bekräfta och att våga fråga på ett lyhört och ödmjukt sätt, vilket skapar större möjlighet att den vårdsökande vågar berätta. De lyssnar, stöttar och stärker och ger råd om hur den stödsökande kan arbeta med sig själv för att må bättre samt tipsar om vilket stöd som kan ges när en mår dåligt. Tjejjouren erbjuder personliga träffar där det alltid är två "jourtjejer" med syftet att prata och vid behov och önskemål stegvis hjälpa till att förklara hur till exempel de kan hitta metoder för att hantera ångesten. Tjejjouren sätter inga diagnoser.

Barn - och utbildningsförvaltningens förebyggande arbete med fokus på förskolan

I förskolan arbetar förskoleteamet, bestående av 2 psykologer en logoped och 5 specialpedagoger. Det innebär att personal, via förskolecheferna kan få metodstöd, vägledning/handledning, utbildning kring enskilda barn eller grupper av barn. Detta för att stärka förskolpedagogernas möjlighet att ge alla barn en god vistelse i förskolan. Det kan handla om att anpassa miljöer, eller ge vägledning i bemötande av barn. Exempelvis haft ett lekprojekt genomförts där barn och barngrupper stärks i deras förmåga att samspela (leka), så att förskoletiden blir ett lyckande och inte ett misslyckande för de

barn som annars riskerar att misslyckas i samspelet med andra barn. Detta för att stärka deras egen förmåga att vara i sociala sammanhang och vara bättre rustade för framtida skolgång. Detta bidrar till att stärka dessa barns självkänsla. Förra året hade förskoleteamet ca 80 uppdrag, och kopplat till lekprojektet ingick insatser till 11 barn i 8 olika förskolor. Vid behov, finns en familjebehandlare från socialtjänsten kopplad till förskoleteamet så att föräldrar, i ett tidigt skede kan erbjudas stöd i sitt föräldraskap.

Elevhälsan

Inom såväl grundskola som gymnasieskola har stora satsningar genomförts för att identifiera och stödja ungdomar med problem kring sin psykiska hälsa och för att främja och förebygga psykisk ohälsa. Elevhälsopersonalen har kraftigt utökats de senaste åren och har nu bra förutsättningar att främja, förebygga och stödja när det gäller psykisk hälsa hos elever och studerande. En viktig insats är de hälsmöten, som förutom traditionell skolhälsovård, erbjuds alla elever i åk 4 och 8 i grundskolan, samt år 1 i gymnasieskolan. Vid dessa möten är det psykiska måendet en central del, liksom livsstilsfrågor och dessas påverkan på hälsan.

Psykisk ohälsa är en huvudanledning till att elever inte kommer till skolan och inom grundskolan har man utarbetat en metod eller process "frånvarotrappan" för att stödja och få tillbaka dessa elever till skolan. Ett antal så kallade ELOF-pedagoger har anställts för att jobba speciellt med elever med närvaroproblematik.

Socialtjänst över 18 år

Det finns många yrkeskategorier som arbetar med att förbättra den psykiska hälsan inom socialtjänsten varav social rådgivare är en av dem. Inom detta arbete ingår bland annat individuella stödsamtal där Socialstyrelsens rekommenderade, manualbundna program används tillsammans med olika samtalstekniker/frågeformulär (tex finns det för våld i nära relation snabbfrågor för farlighetsbedömning). I möten med klienter arbetas det med bemötande och gränssättning, spegling och reflektion för att hen ska öka sin självkänsla och självmedkänsla vilket kan leda till att bli aktiv i att hitta hälsofrämjande arenor som påverkar den psykiska och fysiska hälsan positivt. Viktiga utgångspunkter är Socialtjänstlagen, Barnkonventionen, Mänskliga rättigheter mm. Framgångsfaktorer i arbetet är struktur, kontinuitet, delaktighet, samverkan och långsiktig planering.

GRUPPUPPFÖLJNING OFFENTLIGA MILJÖER

På det sista uppföljningstillfället med fokus på psykisk hälsa deltog Kultur- och fritidsförvaltning (Gasverket), Finsam MittSkåne, Barn- och utbildning (Elevhälsan), Vård och Omsorg, Kommunledningskontoret, Eslövs Tjejjour och Ungdomsmottagningen i Eslöv. Frågeställningarna som besvarades var vilka lärdomar som gjorts av det get genomförda arbetet och hur det kan användas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Resultatet blev följande:

- Fler vuxna förebilder då många unga känner sig ensamma
- Mer känslökunskap i ungdomarnas olika miljöer– våga prata om naturliga och vanliga känslor som tillhör livet och får hanteras efter hand
- Viktigt med företroende för att nå fram – svårt att bygga då tid är begränsad (skolssk)
- Arbeta mer förebyggande
- Tydliggöra de olika samhällsaktörernas roller och ansvar både internt och externt för att kunna ge rätt information till ungdomarna
- Våga prata mer om psykisk ohälsa och psykisk hälsa
- För mycket fokusering på diagnos
- Att de olika samhällsaktörerna använder sig av ett salutogent förhållningssätt
- Viktigt i arbetet med ungdomarna att skapa förtroende och tillit för att nå fram
- Elevhälsan har en viktig roll och den behöver förstärkas
- Viktigt att samhällsaktörer som arbetar med ungdomars psykiska hälsa träffas för att utveckla arbetet ytterligare
- Råd till vuxna i ungdomars närhet att vara lyhörd och ställa frågan: hur mår du egentligen?
- I arbetet med att stärka självkänslan är det av stor vikt att utgå ifrån de resurser som redan finns och bygga därifrån, ta små steg framåt, bekräfta och se personen, vara närvarande i mötet och visa det i handling samt ställa öppna frågor.

AVSLUTNING

Detta välfärdsbokslut syftar till att beskriva och analysera i korthet förändringar och trender utifrån de prioriterade områdena i det lokala Programmet för socialt hållbar utveckling. De prioriterade områdena är *sysselsättning, offentliga miljöer och psykisk hälsa*. Nedan presenteras varje prioriterat område utifrån den samlade bilden av gruppuppföljningarna som tidigare presenterats i detta bokslut.

För att öka *sysselsättningen* i Eslövs kommun behövs mer kunskap om samhället i sin helhet till den berörda målgruppen varav arbetsmarknadskunskap och kulturell kunskap är två exempel. Ett bra exempel är Överenskommelsen med Arbetsförmedlingen för unga och nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Det behövs också en ökad kunskapsnivå om målgruppen hos alla samhällsaktörer för att nå fram i större utsträckning.

Medborgarnas delaktighet i utformning av *offentliga miljöer* kan ökas genom att Eslövs kommun finns på medborgarnas arena samt i högre utsträckning använder och förstärker de eldsjälar som finns i områdena för nå fram till målgrupper som annars är svårt att nå. Det är satsningen Unga för ungar ett gott exempel på.

Det handlar också om att i ett tidigt skede klargöra vad syftet med medborgardialogen är, i vilken omfattning som medborgarnas medverkan kommer tas med i resultatet, hur och när information om resultatet kommer att ges samt om det kommer bli en fortsättning. Det är School Mobility Lab ett gott exempel på.

För att utvecklingsarbetet ska kunna fortgå är det av stor vikt att involverade aktörer reflekterar och utvärderar arbetsätt och metoder utifrån lärdomar och befintlig forskning.

Den *psykiska hälsan* i Eslöv kan förstärkas genom att det förebyggande arbetet tar större plats, de vuxna i större utsträckning är goda förebilder samt att det i större utsträckning ges en ökad livs- och känslökunskap till den yngre målgruppen. Det finns flera goda exempel på det såsom ungdomsmottagningen, elevhälsan, Finsam MittSkåne och Gasverkets tjejgrupp.

I gruppuppföljningarna för alla prioriterade områden har det framkommit att det finns ett behov av:

- Att utveckla en gemensam plattform både internt och externt för att skapa en helhetsbild över området, klargöra varandras roller i sammanhanget och hitta nya gemensamma långsiktiga lösningar
- Att öka medborgarnas förtroende och tillit till kommunen genom att hitta nya sätt att nå ut samt ta tillvarata den kunskap som finns hos målgruppen.

För att detta ska kunna utvecklas ytterligare är viktiga utgångspunkter att visa ett stort engagemang, vara nytänkande och tänka på allas lika värde.

Det har genomförts värdefulla insatser och det finns många goda exempel på hur interna och externa verksamheter arbetat för att öka sysselsättningen, utveckla de offentliga miljöerna med ett medborgarfokus samt förbättra den psykiska hälsan i Eslöv.

Detta välfärdsbokslut, som är det femte har följts upp på ett annat sätt än tidigare genom att fokus har varit att besvara de prioriterade områdenas effekter utifrån statistik, goda exempel och gruppuppföljningar. Tanken var att i större utsträckning involvera fler samhällsaktörer i uppföljningen för att få en tydligare helhetsbild över Eslövs arbete i de prioriterade områdena. Dock kunde de önskade effekterna besvarats i ännu större utsträckning om det till exempel funnits mätbara mål så nedan följer förbättringsförslag till välfärdsbokslutet, som framkommit i samtal med berörda aktörer:

- Klargör syfte, behov, användningen av samt implementering av välfärdsbokslutet
- Tillsammans med interna och externa aktörer tydliggöra och definiera de prioriterade områdena samt skapa mätbara mål till de önskade effekterna
- Informera regelbundet så att välfärdsbokslutet är väl förankrat i verksamheterna
- Med berörda aktörer ta fram handlingsplaner inom de prioriterade områdena för att underlätta uppföljningen vartannat år.

REFERENSLISTA

Engquist E., Larsson C, Pelin, K. (2012). Stadens rumsliga påverkan på hälsa- Ett diskussionsunderlag framtaget för Kommissionen för ett social hållbart Malmö. Malmö stad.

Folkhälsomyndigheten (2016). En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011-2016- slutrapport regeringsuppdrag

Faskunger, Johan (2012). Den byggda miljöns påverkan på fysisk aktivitet.

SCB (2017), Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning 2017.

Kommissionen för jämlik hälsa (2017) Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa- förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa, SOU 2017:47 - Slutbetänkande

Kommissionen för jämlik hälsa (2016) Det handlar om jämlik hälsautgångspunkter för Kommissionens arbete, SOU 2016:55 -Delbetänkande

Länkar

Folkhälsomyndigheten.se

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/folkhalsans-utveckling/livsvillkor/gymnasieexamen-inom-fyra-ar-efter-paborjad-gymnasieutbildning/>)

Socialstyrelsen.se

<https://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2017/kraftigokningavpsykiskohalsahosbarnochungavuxna>

Folkhälsomyndigheten.se <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/folkhalsans-utveckling/livsvillkor/gymnasieexamen-inom-fyra-ar-efter-paborjad-gymnasieutbildning/>

Regeringen.se

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/10/bättre-halsa-nyckel-for-etablering-av-nyanlanda/>)

BILAGOR

Bilaga 1,
Program för socialt hållbar utveckling 2015-2019,
antaget av kommunfullmäktige 2015-10-26 § 131

Program för socialt hållbar utveckling

Kommunens handlingsprogram för 2015-2018 har som vision att Eslöv ska vara Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025. För att uppnå denna vision behöver Eslövs kommun vara en trygg kommun att leva i där alla har förutsättningar att uppnå en god hälsa på lika villkor. Den största utmaningen i arbetet med socialt hållbar utveckling är att det förekommer tydliga skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället. Program för socialt hållbar utveckling är en viljeinriktning som utgår från kunskap om hälsoläget för invånare i Eslövs kommun.

Programmets syfte

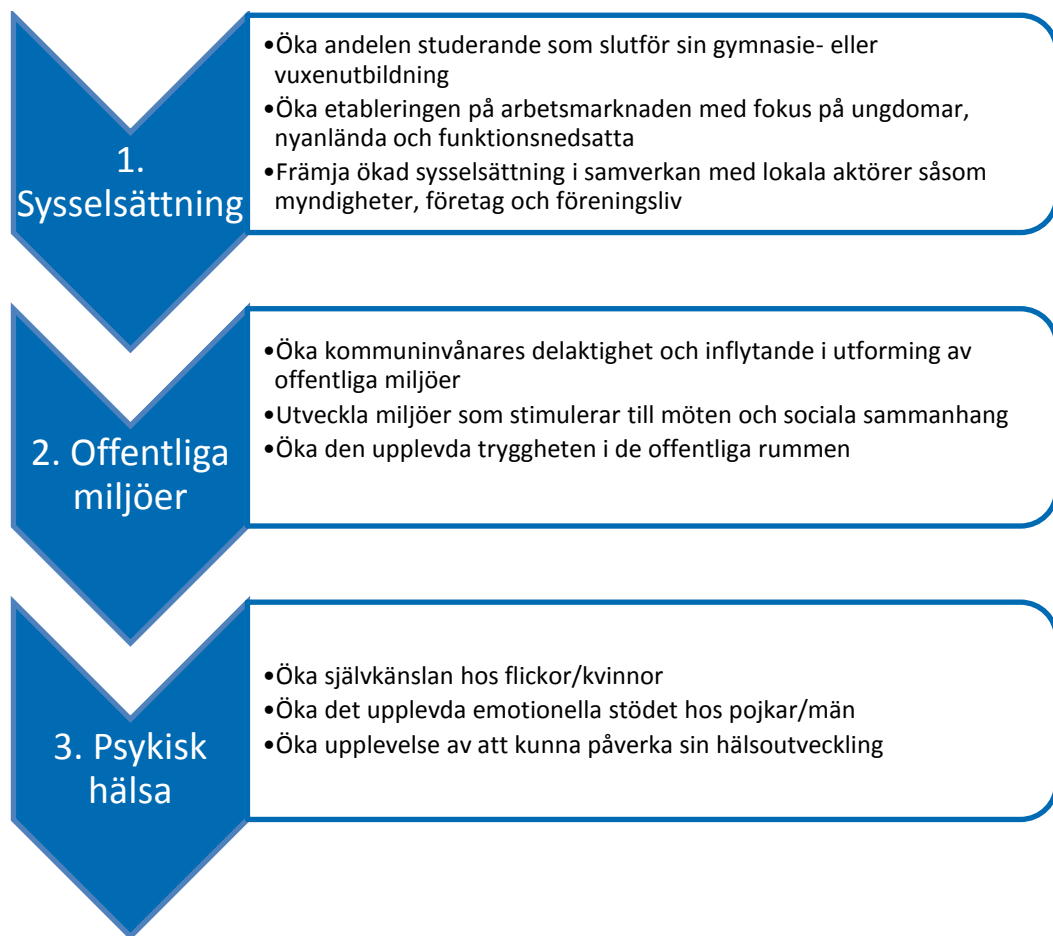
Genom att vara ett stöd vid prioritering och samordning av folkhälsoarbetet syftar programmet till att utveckla kommunens arbete för en socialt hållbar utveckling.

Programmet används som underlag för beslut om fördelning av medel ur kommunens sociala investeringsbudget. Det kan även användas som ett stöd för ansökan av externa medel, förvaltningsövergripande utvecklingsprocesser, framtagande av dokument såsom översiktsplan och bostadsförsörjningsprogram såväl som stöd till förvaltningarnas ordinarie arbete.

Ett aktivt arbete med demokrati-, barnrätts-, jämställdhets-, HBTQ- och likabehandlingsfrågor ska genomsyra Eslövs kommuns arbete, så även insatser som sker inom ramen för programmet.

Prioriterade områden

En förutsättning för ett framgångsrikt folkhälsoarbete är att ha god kännedom om befolkningens livsvillkor och levnadsvanor samt om hur olika verksamheter påverkar invånarnas hälsa och välbefinnande. En kartläggning över hälsoläget har varit ett första steg i att identifiera behov och utvecklingsområden för folkhälsoarbetet i Eslövs kommun. Utifrån kartläggningen, förvaltningarnas erfarenheter och det arbete som redan bedrivs har tre områden prioriterats som särskilt viktiga. För varje område beskrivs tre önskade effekter. Programmets prioriteringar ligger i linje med de övergripande målen i kommunens handlingsprogram.

Programmet följs upp vartannat år och utvärderas i ett kommunövergripande välfärdsbokslut¹. Programmet ska, baserat på en bred kartläggning över hälsoläget, ses över en gång per mandatperiod.

---

¹ Välfärdsbokslut - Ett välfärdsbokslut är en metod för styrning och uppföljning som beskriver hur verksamheterna och levnadsvillkoren utvecklas ur ett välfärdsperspektiv. I välfärdsbokslutet följs programmets prioriterade områden upp utifrån ett antal nyckeltal.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Adress: Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | Telefon: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se | Webb: eslov.se